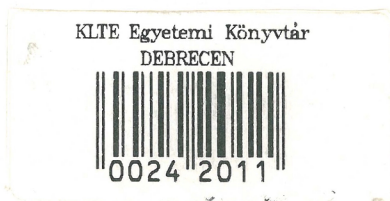

 585210
BÖLCÉSZETTUDOMÁNYI KAROK

Barta János — Kardos László — Nagy Miklós

Bevezetés az irodalomelméletbe és az irodalomtudományba

jan 17

EGYSÉGES JEGYZET

KÉZIRAT

NEMZETI TANKÖNYKIADÓ, 1995

7-25-ig

TARTALOMJEGYZÉK

<u>I. Rész. Általános irodalomtudomány</u> Barta János)	5
<u>I. Az irodalom</u>	7
1. Az irodalom fogalma	7
2. Szóbeliség és irodalom	7
3. Irodalom szűkebb és tágabb értelemben	8
4. Az irodalom hordozói; nemzeti irodalom, világirodalom ..	9
5. Irodalom és valóságtükrözés. A pártosság	12
6. Az irodalom a művészetek rendszerében. Irodalom és tudomány, irodalom és más művészeti ágak	15
<u>H. Az irodalomtudomány</u>	19
1. Az irodalomtudomány jellege	19
2. Az irodalomtudomány feladatai, ágai, rendszere	21
<u>III. A filológia</u>	25
<u>IV. Az irodalmi műalkotás. A műelemzés szempontjai</u>	27
A) A genetikus elemzés:	27
1. Életanyag	27
2. Élmény	29
3. Téma	30
4. Tartalom	31
5. Eszmei tartalom	31
6. Forma	32
B) A szerkezeti elemzés kategóriái:	34
Aa) 1. Eseménysor	34
2. Cselekmény	34
3. Szerkezet	35
4. Motivum	35
5. Epizód	36
Bb) 1. Világkép	36
2. Emberalakok	37
3. Környezet	38
4. Konfliktus	39
5. Helyzet	40

Cc) 1. Személyes és tárgyas elemek	40
2. Írói magatartás	41
3. Az élménylefolyás ritmusa	41
4. A képek	42
5. A hangzás	42
<u>V. Az irodalmi műalkotás. Esztétikai alapfogalmak</u>	44
<u>A) A legfontosabb esztétikai normák</u>	46
1. Az érzéki megjelenítés	46
2. Az egységes átformáltság	48
3. Az őszinteség	49
4. Az eredetiség	50
<u>B) Az esztétikai minőségek</u>	52
<u>C) A valóság művészi feldolgozása</u>	52
1. Stilizálás	53
2. Tipusalkotás	54
3. Eszményítés	55
<u>D) Tükrözési módok és stílusfajták</u>	56
1. Természetelvűség és absztrakció	56
2. Ábrázolás és kifejezés	57
3. Tipizálás és individualizálás	59
<u>VI. Az irodalom ölete és története. A történeti szintézis</u>	
kategóriái	60
1. Korszak	60
2. Irányzat	62
3. Stílus	63
4. A jelentősebb stílusirányzatok	64
5. A szocialista realizmus problémái	66
6. Kör, iskola, irány: epigonok és előfutárok, intézmények ..	70
7. Az izlés	71
8. Az összehasonlító irodalomtörténet kategóriái	74
<u>VII. Általános irodalomtudományi bibliográfia</u>	77
<u>II. Rész. Poétika (Barta János - Nagy Miklós).....</u>	79
<u>I. Műfaj, műnem</u>	81
<u>II. A lírai műnem</u>	86
1. A lírai költő	86
2. A lírai költészet alkotóelemei	86
a) A lírai költészet alánya	86
b) A líra funkciója	89
c) A líra anyaga	93
d) A hagyományos lírai műfajok	96

3. A lírai vers szerkezeti és technikai sajátosságai	99
<u>III. Az epikai műnem</u>	102
1. Elhatárolás a többi műnemtől	102
2. Az elbeszélés alkotóelemei	103
a) Az elbeszélő személye. Elbeszélői álláspont	103
b) Az epikai alaptényezők	107
c) Az idő dimenziója	107
d) Az epika építőkövei	108
3. Az epika főbb típusai	110
a) Kis- és nagyepika	111
b) Epikai alaptényezők adta típus	112
c) Világképen alapuló osztályozás	112
d) Eredet szerinti osztályozás	113
4. A legismertebb epikai műfajok	114
A) Az eposz (a) Jellemzése. b) Fajai)	114
B) A regény (a) Jellemzése b) Regénytípusok)	119
C) A ballada. (a) Népballada, műballada. b) Jellemzése) ..	127
D) A novella (a) Általános jellemzés. b) Speciális kérdések)	130
<u>IV. A drámai műnem</u>	134
1. Elhatárolás a többi műnemtől	134
a) A dráma és epika életanyaga	134
b) A dráma és epika társadalmi eredete	138
c) Drámai időszemlélet és közlésmód. Dráma és színház ..	140
2. A dráma alkotóelemei	144
a) Cselekmény, konfliktus, jellem, környezet	144
b) A dráma építőkövei és felépítése	149
c) A drámai nyelvről	153
3. Vázlat a XX. századi drámai formabontásról	154
4. A legismertebb drámai műfajok	158
A) A tragédia (a) Jellemzése. b) Tragikus vétség, tragikus hatás)	158
B) A komédia (vigjáték)	163
C) A színmű	166
<u>V. Poétikai bibliográfia</u>	168
<u>III. Rész. Bevezetés a magyar verstanba</u>	171
<u>I. Általános tudnivalók</u>	173
1. Verstan; szakirodalom	173
2. Próza és kötöttség	175
3. Rítmus és vers	176
4. A szabad vers	180

<u>II. Magyaros verselés</u>	188
1. Dalvers, szóvers, elméleti viták	188
2. Ütem, hangsúly, időmérték	191
3. Sorképletek, kétütemű sorok	193
4. Három- és négyütemű sorok	196
5. Kööttség és szabadság a felező tizenkettősben	198
6. Periódus és versszak	201
<u>III. A jövevény versidomok elvi kérdései</u>	204
<u>IV. Óklasszikai (deákos) verselésünk</u>	210
1. Versláb, prozódia, elnevezés	210
2. Sorképletek. A leoninus	213
3. Strófaszerkezetek	216
<u>V. Nyugat-európai formáink</u>	219
1. A magyar jambus kérdései	219
2. Jambikus sorok. Alexandrin, nibelungi sor	222
3. Trocheusi, daktilusi és anapesztusi sorok	230
4. Strófaszerkezetek. Stanza, tercina, szonett	234
<u>VI. Két versmondattani jelenség (Közlés, enjembement)</u>	239
<u>VII. A rim</u>	244
1. Alliteráció, tiszta rim, asszonánc	244
2. Rimelhelyezések	249
3. A rim elméletéhez	257
<u>VIII. Mérleg és kitekintés</u>	263